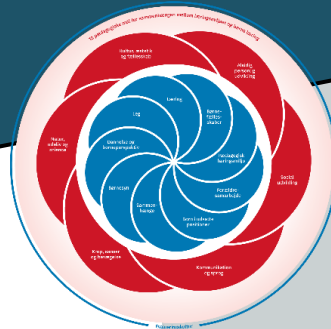

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN HØRNING DAGTILBUD 2022/2023

Specialafdelingen
Galaksen

INDHOLD

Introduktion til den styrkede pædagogiske læreplan.....	2
Fælles for Hørning Dagtilbud.....	4
Vision og værdier samt pædagogiske tilgange.....	4
Det pædagogiske grundlag – fælles pejlemærker i dagtilbuddet.....	5
Barnesyn.....	6
Dannelse og børneperspektiv.....	6
Leg og børnefællesskaber.....	7
Læring og det pædagogiske læringsmiljø.....	8
Samarbejde med forældre om børns læring.....	8
Børn i udsatte positioner.....	9
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv.....	9
Lokalt for den enkelte afdeling.....	11
Præsentation af afdelingen.....	11
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen.....	12
Samarbejde med forældre om børns læring.....	14
Børn i udsatte positioner.....	15
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv.....	17
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.....	19
Inddragelse af lokalsamfundet.....	19
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	20
De seks læreplanstemaer.....	22
Alsidig personlig udvikling.....	23
Social udvikling.....	25
Kommunikation og sprog.....	27
Krop, sanser og bevægelse.....	29
Natur, udeliv og science.....	31
Kultur, æstetik og fællesskab.....	33
Evalueringskultur.....	35

INTRODUKTION TIL DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan skal danne grundlag for det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud i Danmark. Vores skriftlige læreplan følger de nationale krav og tager udgangspunkt i de grundlæggende elementer i det såkaldte *fælles pædagogiske grundlag*.

Læreplanen er en kortfattet, præcis og retningsgivende beskrivelse af, hvordan vi i vores daglige pædagogiske praksis, tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og de 12 retningsgivende mål, der er lovgivningsmæssig fastsat inden for de seks læreplanstemaer. Vores beskrivelser består af korte retningsgivende refleksioner og praksiseksempler.

Læsevejledning:

Vores pædagogiske læreplan er inddelt i de 2 hovedafsnit – *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* og *"Lokalt for den enkelte afdeling"*.

Hovedafsnittet *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* indeholder en beskrivelse af dagtilbuddets fælles vision, værdier og pædagogiske tilgange samt en fremstilling af dagtilbuddets fælles pejlemærker for det pædagogiske grundlag. I lovgivningen beskrives det pædagogiske grundlag som bestående af 9 elementer. I vores læreplan har vi valgt at reducere disse elementer til 7. Således er elementerne "Leg" og "Børnefællesskaber" sammentænkt i elementet "Leg og børnefællesskaber", mens elementerne "Læring" og "Pædagogisk læringsmiljø" er sammentænkt i elementet "Læring og pædagogisk læringsmiljø".

Indholdet under hovedafsnittet *"Lokalt for den enkelte afdeling"* er udarbejdet af de enkelte børnehuse i dagtilbuddet. I denne del beskrives det, som påkrævet i lovgivningen, hvordan det pædagogiske personale i det specifikke hus arbejder med fire af elementerne i det pædagogiske grundlag, med øvrige krav til læreplanen samt med de seks læreplanstemaer ud fra de i lovgivningen fastsatte mål.

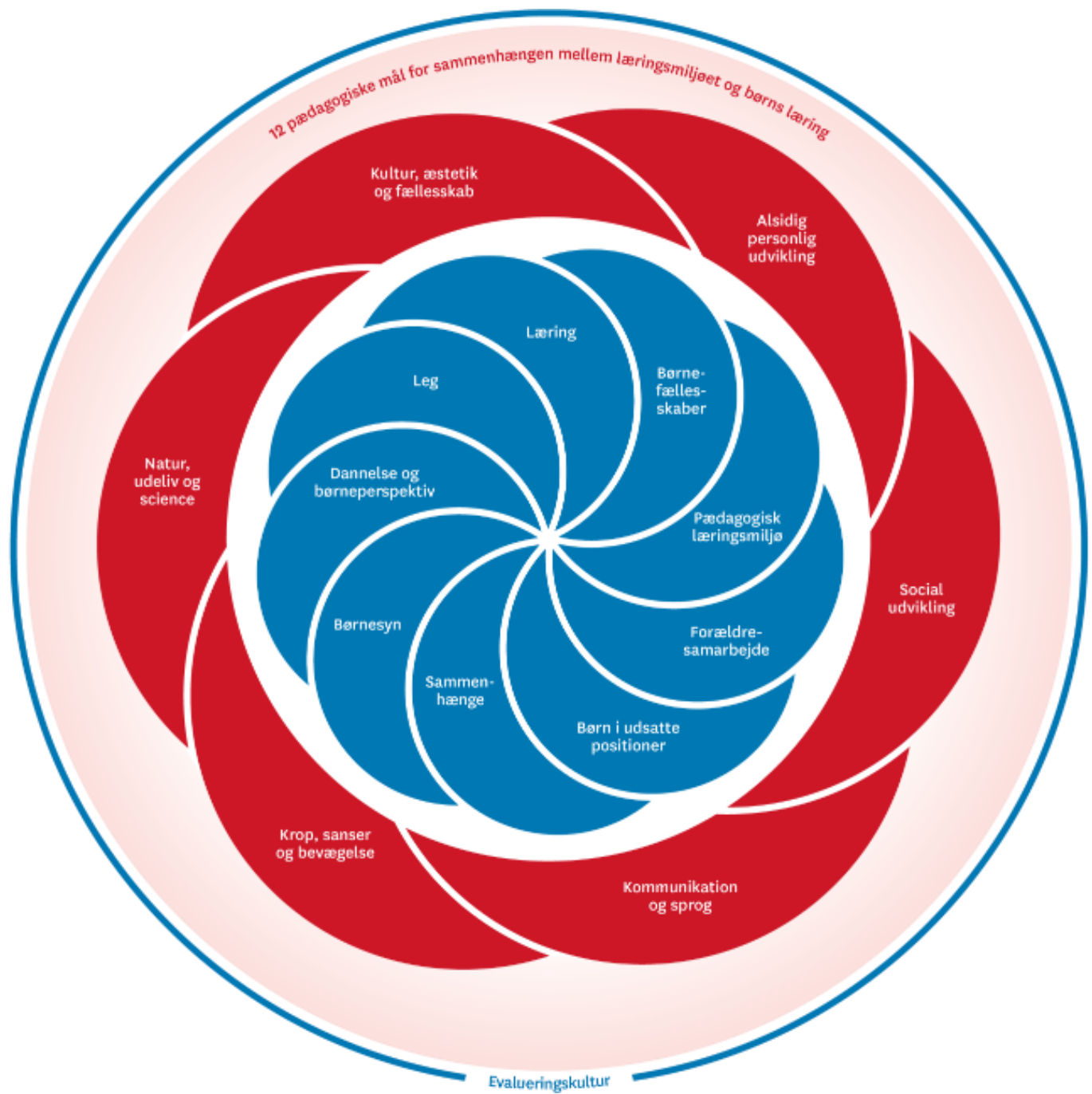

Illustration af de primære indholdselementer i den styrkede pædagogiske læreplan.

FÆLLES FOR HØRNING DAGTILBUD

VISION OG VÆRDIER SAMT PÆDAGOGISKE TILGANGE

”Alle børn og unge i Skanderborg har ret til et godt børne- og ungeliv, hvor børn og unge overvejende har oplevelsen af glæde, tryghed, engagement, begejstring og robusthed i forhold til livets udfordringer” (Skanderborg Kommunes sammenhængende børnepolitik).

I Hørning Dagtilbud arbejder vi ud fra Skanderborg Kommunes vision ”Mennesker møder mennesker” samt kommunens 4 kulturforstærkere:

- Vis tillid
- Skab relationer
- Del ressourcer
- Tænk nyt

Hørning Dagtilbud er også en del af distriktssamarbejdet/lokalsamfundet i Hørning, hvor vi har beskrevet 4 vigtige forudsætninger for børn og unges trivsel:

1. Alle voksne har ansvar for børns trivsel
 - De voksne samarbejder
 - De voksne har pligt og ret til at blande sig
2. Alle børn skal have en voksen de har tillid til
 - De voksne stiller sig til rådighed
 - De voksne inddrager børnene i aktiviteter
 - De voksne er gode rollemodeller
3. Alle forældre skal vide, hvordan de kan og skal bidrage
 - Foreninger og institutioner kommunikerer tydeligt deres værdier og holdninger
 - Foreninger og institutioner udtrykker deres forventninger til forældrene
4. Alle børn skal opleve at have en ven
 - De voksne skaber rammer, som styrker trivslen og muliggør dannelsen af venskaber

I Skanderborg Kommune arbejder vi i alle dagtilbud med "At lære at lære". Det er en specifik tilgang, som har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig, frem for at nå et konkret mål.

I Hørning Dagtilbud betyder det, at vores pædagogiske praksis bygger på en ressourceorienteret og relationel tilgang, hvor relationerne er med til at skabe udvikling og sikre barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Dette gøres blandt andet med fokus på processen frem for målet – Vi italesætter og visualiserer de udviklings- og læringsprocesser, som barnet indgår i. Vi øver os!

For at lære mest muligt må børnene have et udviklende tanke sæt, (Growth mindset), der giver dem mod til at træde ud af deres komfortzone for at lære og troen på, at de kan blive dygtigere ved at gøre en indsats.

Vi har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig. Ved at fokusere på barnets fremskridt frem for et konkret resultat, får børnene lyst og mod til at lære, da de kan se, at de rykker sig ved at øve. Gennem barnets leg og aktiviteter hjælper vi med at besvare spørgsmålene: Hvad vil jeg opnå? Hvordan klarer jeg mig indtil videre? Hvad er mit næste skridt?

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG – FÆLLES PEJLEMÆRKER I DAGTILBUDET

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. (...) Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark" (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold).

I de efterfølgende afsnit beskrives de 7 fælles pejlemærker, der danner udgangspunkt for det pædagogiske grundlag i Hørning Dagtilbud.

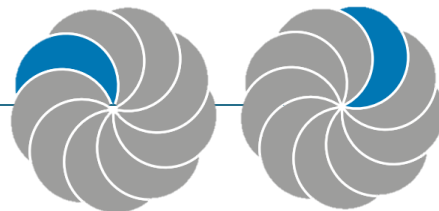
BARNESYN

1. Det pædagogiske personales opgave er at møde barnet, så det føler sig set, hørt og forstået og dermed lærer at forstå sig selv og sin omverden.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn oplever samhørighed og medbestemmelse.
3. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø, der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone og hvor både den børne- og vokseninitierede leg er de grundlæggende elementer i vores pædagogiske praksis.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

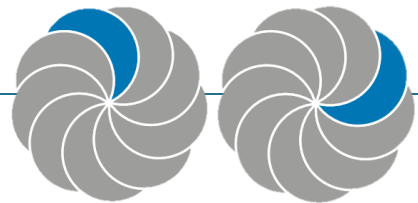
1. Det pædagogiske personale skal gennem demokrati og fællesskab skabe rum og plads til børnenes selvforståelse, forskelligheder samt forståelse af sociale normer.
2. Det pædagogiske personales rolle er at være nysgerrige på barnets perspektiver. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende og medbestemmende i forhold til at skabe egen læring.
3. Det pædagogiske personale tager udgangspunkt i den gode fortælling om barnet, hvilket bidrager til barnets måde at begribe og handle på i relation til andre.

1. Det pædagogiske personale skal skabe et nysgerrigt og alsidigt læringsmiljø, hvor der er fokus på legen som noget, der opstår, udvikler og bevæger sig imellem børn.
2. Det pædagogiske personale skaber mulighed for børnenes dannelse af relationer med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og udfordringer.
3. Det pædagogiske personales rolle er at præsentere børnene for forskellige deltagelsesmuligheder i legen, så børnenes egne initiativer og muligheder for at afprøve forskellige positioner imødekommes. Vi skal være opmærksomme på egen positionering (gå foran/ved siden af/bagved).

LÆRING OG DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe forudsætningerne for læring gennem tryghed, forudsigelighed og positiv kommunikation.
2. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø med en organisering, hvor vi følger børnenes spor med plads til undren, nysgerrighed og at øve sig.
3. Det pædagogiske personale skal sætte rammer for meningskabende læringsfællesskaber, såvel i de daglige rutiner som i den voksen- og børneinitierede leg.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

1. Det pædagogiske personale skal med udgangspunkt i det enkelte barns læring tilgå forældresamarbejdet ud fra en anerkendelse af familiens værdier, normer og kultur.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe trygge og tillidsfulde rammer, som bygger på en realistisk forventningsafstemning mellem hjem og dagtilbud.
3. Det pædagogiske personales opgave er at tydeliggøre faglighed og hensigter, så der skabes sammenhæng og kontinuitet mellem hjem og dagtilbud.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

1. Det er det pædagogiske personales opgave, gennem struktur og forudsigelighed, at skabe trygge og inkluderende læringsmiljøer, hvor børnenes ressourcer og kompetencer er i centrum.
2. Det pædagogiske personale skal være bevidste om deres positionering (gå foran, bagved eller ved siden af), i samspillet med børnene.
3. Det pædagogiske personale skal sikre et tæt samarbejde med forældrene og de tværfaglige samarbejdspartnere for at få et helhedsorienteret perspektiv på barnets udviklingspotentialer.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe et læringsmiljø, hvor positive relationer og fællesskaber danner rammen og forudsætningen for den trygge overgang.
2. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe en tryk overgang, som understøtter børnenes mod på nye udfordringer, vedholdenhed og nysgerrighed.
3. Det pædagogiske personale skal gennem vidensdeling og samarbejde med familien skabe forudsigelighed og genkendelighed til overgangene i barnets liv.

Præsentation af Galaksen

Galaksen er Hørning Dagtilbuds specialafdeling – Vi er normeret til 8 børn i alderen 0-6 år med forskellige former for udviklingsforstyrrelser.

Galaksens formål og hovedopgave er at tilrettelægge inkluderende læringsmiljøer for børn, der har behov for en ekstraordinær pædagogisk indsats for at trives, lære, dannes og udvikle sig. Børnene er delt op i basisgrupper på tværs af alder og udviklingsniveau. Til hver børnegruppe hører et fagligt team bestående af 2-3 pædagoger og/eller medhjælpere. Afdelingen har ligeledes en pædagogstuderende samt en daglig leder.

Vi samarbejder med et fast team af tværfaglige samarbejdspartnere: psykolog og logopæd fra PPR, børnefysioterapeut og ergoterapeut fra Sundhedstjenesten.

I Galaksen møder vi hvert barn med en åben, nysgerrig og reflekterende tilgang – uden et fast sæt af forventninger. Vi ser det enkelte barn som unikt, og er parate til at tilpasse og løbende udvikle den pædagogiske indsats i overensstemmelse med den aktuelle børnegruppes ressourcer, udviklingsmæssige behov og udfordringer. Galaksens pædagogik afspejler, at børn har behov for at lære og udvikle sig under meget forskellige former.

Fysiske rammer:

Galaksen er opdelt i to hovedstuer med tilhørende 6 små legerum/rum med forskellige stimuli. På badeværelserne og i hovedstuerne er der loftlift. Vi har ligeledes et motorikrum med puder, trampolin og ribber samt et krearum til kunstneriske udfoldelser.

Udearealer:

Vi har en stor legeplads med legeredskaber, sandkasse samt rutchebane.

Vi bruger vores nærmiljø som læringsrum, hvor vi går på ture til eks. legepladser, søen og skoven.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet hele dagen etableres et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale er bevidste om, hvordan dagen rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så der skabes trygge og forudsigelige rammer for børnene. Aktiviteter tilrettelægges ud fra børnenes interesser, behov og udviklingsniveau, hvor vi differentierer vores forventninger til børnene, så børnene får deltagelsesmuligheder og oplever samhørighed i børnegruppen. Dette er medvirkende til at børnene føler sig betydningsfulde i samspillet med børn og voksne, hvor de oplever at være en del af fællesskabet. Personalet er bevidste om positionering ift. hvornår og hvordan de går foran, bagved eller ved siden af børnene i legen.</p> <p><u>Børneinitieret leg</u> Det pædagogiske personale understøtter børnenes lege gennem positionering og vejledt deltagelse. Personalet griber børnenes initiativer og kommer med små forstyrrelser i deres lege, hvilket kan udvide og udvikle legen, samt understøtte børnenes kreative tænkning.</p>	<p>Dette gøres bl.a. ved hjælp af understøttende kommunikation i form af boardmaker eller konkrete samt vejledt deltagelse.</p> <p><u>Børneinitieret leg</u> Eks.: To børn cykler på legepladsen. De råber at der er ild i kagen og at ilden skal slukkes. Den voksne spørger: "Hvor er jeres brandslange, så i kan slukke branden?" Børnene kigger lidt rundt og derefter finder det ene barn en lang pind og forsøger at sige ordet "brandslange". Legen fortsætter og børnene cykler hen og bruger pinden som brandslange til at slukke branden.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter</u> I den vokseninitierede leg skaber det pædagogiske personale læringsmiljøer med særlig fokus på læring og udvikling, som understøtter børnenes nærmeste udviklingszone.</p> <p>De sociale fællesskaber er en vigtig forudsætning for, at børnene oplever at høre til, at føle sig set og hørt både i aktiviteter, i legen og i samværet med andre børn. Planlagte vokseninitierede aktiviteter planlægges med bevidsthed om børneperspektivet i det og medinddragelse af børnene.</p> <p><u>Spontane aktiviteter</u> Det pædagogiske personale understøtter det enkelte barns handlinger ved at tage udgangspunkt i barnets ressourcer og opmuntre barnet, når det øver sig.</p> <p><u>Daglige rutiner</u> I alle daglige rutiner sker der læring. Forudsætningen for læring og udvikling er, at børnene oplever trykthed, genkendelighed og forudsigelighed, så de trives og har overskud til at lære. Det pædagogiske personale er opmærksomme på at de daglige rutiner bruges som et læringsmiljø.</p> <p>Måltidet: Ved måltider foregår der læring som eksempelvis social læring, fællesskab, dannelse, selvhjulpethed, rummelighed og nysgerrighed.</p>	<p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter</u> Vi understøtter vores anvisninger kommunikativ og visuelt. Eksempelvis i motorik, hvor vi viser børnene, hvordan vi hopper, følger en rute og slår en kolbøtte.</p> <p>Samling: I samlingen øver børnene sig i at være en del af et struktureret fællesskab. Her har pædagogen øje for at planlægge samlingen, så den er meningsgivende for alle børn. Her inddrages børneperspektivet ift. planlægningen af den, samt børnene er medbestemmende ift. indholdet. De øver sig i at vente på tur og give plads til hinanden, at kende sit eget og de andre børns navne.</p> <p><u>Spontane aktiviteter</u> Eks. et barn tager et tæppe over hovedet og vi griber ideen og starter en "tutte bøh" op og anvender forskellige genstande at gemme sig bag eller går ind i spejlbilledet og går ud af spejlbilledet.</p> <p><u>Daglige rutiner</u> Morgenstund: Da flere børn kommer med bus, modtager vi barnet ved indgangen, benævner barnet ved navn og siger godmorgen. Vi guider til garderoben og understøtter barnet ift. rutinen i garderoben.</p> <p>Måltidet: Børnene understøttes i at øve sig i at smøre brødet, tage frugten fra fadet, sidde på en stol eller at spise med gaffel. Der er ligeledes læring i at spise i et fællesskab, hvor der er mange forskellige måder at få/indtage sin mad på.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi samarbejder med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale er bevidste om, at det gode forældresamarbejde styrker den fælles indsats for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.</p> <p>Det pædagogiske personale prioriterer opbygning af tillid og den gode relation med forældrene, som fundamentet for åbenhed og dialog i samarbejdet.</p> <p>Der lægges vægt på at have en kontinuerlig kontakt med forældrene.</p> <p>Dette ser vi som sammenhængsskabende i barnets livssfærer.</p>	<p>Overleveringsmøder:</p> <p>I Galaksen er overleveringsmødet et vigtigt fundament for det gode samarbejde. Her deltager forældrene, tidligere institution, fysioterapeut, ergoterapeut el. lign og herudover den koordinerende pædagog samt den daglige leder.</p> <p>Galaksen modtager informationer fra deltagerne omkring barnets styrker og udfordringer. På den måde er vi klædt godt på til at tage imod det nye barn og forældrene har fået et indblik i, hvad Galaksen er samt hvad vi kan tilbyde det enkelte barn, som bliver en del af et fællesskab.</p> <p>Kontinuerlig kontakt:</p> <p>Det pædagogiske personale er opmærksomme på en løbende kontakt enten elektronisk eller pr. telefon, navnlig for de børn, der dagligt kommer med bus. Ligesom vi altid er åbne for uformelle samt mere formelle møder.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi er bevidste om, at børn i Galaksen kan være i udsatte positioner, alt efter konteksten, den dynamiske udvikling og den enkeltes dagsform.</p> <p>Børn i Galaksen har differentieret udviklingsalder, hvilket betyder, at det enkelte barn skal mødes på det udviklingstrin, hvorpå det befinder sig. Det fordrer, at vi hele tiden tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljøer ud fra det enkelte barn og de deltagelsesforudsætninger, det har. Dette giver den enkelte mulighed for at indgå i børnefællesskaber.</p> <p>Galaksen er indrettet med flere små temarum (eksempelvis motorikrum og bil-rum), hvilket giver medarbejderne mulighed for at skabe læringsmiljøer med mulighed for eksempelvis skærmning eller høj stimuli.</p> <p>Vi er bevidste om betydningen af det tætte tværfaglige samarbejde, samt samarbejdet med forældrene, så vi understøtter barnets trivsel og udvikling bedst muligt.</p>	<p>I hverdagen benyttes eksempelvis understøttende kommunikation, visuelle støttesystemer, tegn-til-tale, timetimer og Social Stories.</p> <p>Vi har altid fokus på selvhjulpenhed. Eksempelvis i garderoben, hvor nogle børn skal guides til at hænge deres tøj de rigtige steder og andre øver sig i at få sko og jakke af og på. Vi har eksempelvis limet fodsåler på gulvet, som viser barnet højre og venstre sko.</p> <p>Vi samarbejder tæt med forældrene i forhold til alle tiltag, som f.eks. barnets træningsprogram og sprogudvikling, så barnet understøttes både i Galaksen og hjemme.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personales væsentligste rolle er at skabe rammer for, at alle børn oplever en tæt tilknytning til de voksne. Samtidig skal børnene understøttes i at deltage i betydningsfulde fællesskaber med andre børn.</p>	<p>Et konkret eksempel: ”På stuen er 3 børn og to voksne i gang med at skære et græskar til Halloween. Børnene skiftes til at mærke på indmaden og de voksne kommenterer på børnenes forskellige reaktioner. Et barn mærker på indmaden og har et ansigtsudtryk, der gør, at den voksne siger: ”Uha X synes vist det føles lidt skørt – nu er det din tur til at prøve”. Da et andet barn får fat i ”låget” på græskarret og bider i det, får X øje på dette. Barnet tilbydes også at bide, mens de voksne smiler opmuntrende.”</p>

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng i forbindelse med overgange i barnets liv.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter overgange i barnets liv.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Fra hjem/dagpleje til Galaksen:</u> Når et barn starter i Galaksen, finder vi det betydningsfuldt med en god overlevering fra hjem, tidligere institution og eksterne samarbejdspartnere således, at vi får mulighed for at bygge videre på den viden, der er tilgængelig i forhold til det enkelte barns trivsel, udvikling og læring. Dette er fundamentet for tilrettelæggelsen af de pædagogiske læringsmiljøer, så barnet får den bedst mulige overgang.</p> <p>Når barnet starter modtager forældrene samtidig viden om, hvad Galaksens pædagogiske ramme er, samt om hvad vi kan tilbyde fagligt og praktisk. Vi prioriterer dette som fundamentet for tryghed og forudsigelighed for både barn og forældre.</p>	<p><u>Fra hjem/dagpleje til Galaksen:</u> Når et barn begynder i Galaksen tilstræber vi, at barnets støttesystemer, som f.eks. skema, iPad eller lign. er tilvejebragt, så barnets overgang bliver så tryk og genkendelig som muligt.</p> <p>Forældrene deltager i det omfang, det er muligt for dem i indkøringen, så barnet oplever tryghed.</p> <p>I forbindelse med den daglige overgang mellem hjem og Galaksen udarbejdes der visuelle tiltag i det omfang, det er nødvendigt.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Fra Galaksen til skole:</u> Vi ser det som betydningsfuldt, at børn opnår sociale kompetencer. Derfor arbejder vi kontinuerligt med at skabe rammer, som støtter barnets forudsætninger for at deltage i fællesskaber og udvikle sociale relationer.</p>	<p><u>Fra Galaksen til skole:</u> Vi opsætter legefællesskaber centreret om et fælles tredje, således at børnenes ressourcer og styrker synliggøres for hinanden og relationen imellem børnene opbygges og styrkes.</p> <p>Vi arbejder med rammer og støttesystemer, som barnet kan tage med videre i sit skoleliv. Når vi har børn, der skal afsted til samme skoletilbud, har vi fokus på at udvikle deres indbyrdes relation og tilknytning til hinanden.</p>

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personales opgave er at skabe mulighed for brobygning mellem Galaksen og de aktivitetstilbud, som er i nærmiljøet.</p> <p>Vi ønsker at udvide barnets verden og dets omverdensforståelse, så barnet bl.a. får mulighed for at få et større kendskab til kultur og kulturelle forskelle samt sanse og opleve naturen i nærmiljøet. Dette sætter spor i barnets erfaringsverden og er væsentlig i forhold til barnets dannelse i et demokratisk samfund.</p> <p>Vi skaber læringsrum, hvor børnene øver sig i og kan danne sig erfaringer med at færdes i det offentlige rum.</p>	<p>Vi går på opdagelse i nogle af de gode tilbud, som nærmiljøet byder på. Her kan den sociale læring være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan møder vi andre mennesker og dyr i det offentlige rum • Hvordan hilser vi på dem, vi møder • Hvordan går man sammen • Hvordan opfører man sig på biblioteket, i Brugsen, i kirken etc. • Erfaring med kulturelle værdier og traditioner, som eks. at gå i kirke til børnejulegudstjeneste. <p>Endvidere benytter vi os af nærmiljøets legepladser, hallen og besøg i nærliggende institutioner.</p>

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelse af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi integrerer det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personales opgave at gå forrest dvs. vise og præsentere børnene for, hvad rummene kan bruges til.</p> <p>Vi skal rammesætte og inspirere børnene til leg, så vi inviterer dem til nysgerrighed, fantasi og kreativitet.</p> <p>Vi skaber rum, som er inviterende, inspirerende og hvor der tages højde for, at børnene kan fordybe sig og udfolde sig fysisk.</p> <p>Vi tilbyder børnene læringsrum, hvor stimuli er afstemt i forhold til det enkelte barns behov.</p> <p>Vi er bevidste om, at rummenes indretning skal signalere, hvilket formål/hvilket særligt tema de enkelte rum har.</p> <p>Vi tilbyder læringsmiljøer, hvor der er plads til glæde, ivrighed, engagement og nysgerrighed, både voksen/barn og barn/barn imellem, så vi tilgodeser barnets trivsel, læring og udvikling.</p> <p>Det pædagogiske personale er rollemodeller, der går forrest og inddrager børnene i de daglige rutiner og aktiviteter, så børnene oplever et fælles ansvar. Dette er samtidig en del af barnets almene dannelse.</p>	<p>Vi har indrettet små rum som fordybelsesrum, hvor der er plads til, at et barn kan gå fra og søge tryghed i det, der er deres.</p> <p>Vi udskifter løbende legetøjet, så det tilgodeser, det børnene er optaget af lige nu. Dette kan f.eks. være særinteresser som dyr, en bamse eller at tegne.</p> <p>Stuen er som regel der, hvor der er fælles aktiviteter som samling og spisning. Det er der, børnene har deres samlingspunkt.</p> <p>Der er eks. motorikrum, bilrum, kreativt værksted og dukkekrog.</p> <p>Børnene hjælper eksempelvis hinanden med at rydde op og bliver understøttet i at hjælpe hinanden med eksempelvis at bære tunge ting. Børnene hjælper til med at dække bord og tage af bordet.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber læringsmiljøer, som bidrager med mangfoldige udtryksformer og sanseoplevelser, hvilket skaber rum for dialog og samspil om et fælles tredje.</p> <p>Det er vores opgave, at inddrage børnenes egen produktion, så børnene kan spejle sig i hinanden. Samtidig skal børnene have mulighed for at spejle sig i de voksnes udtryk og kreativitet.</p>	<p>Dette gøres bl.a. ved at udstille og tale med børnene om de kreationer, der er produceret. Disse kan være højtidsbestemte, tema- eller interesserelateret.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi ser det som væsentligt, at alle oplever sig som en del af et fællesskab.</p> <p>Vi tilrettelægger læringsmiljøer, hvor barnets deltagelseskompetencer kan udvikles og understøttes med udgangspunkt i det enkelte barns udviklingstrin og ressourcer.</p>	<p>For eksempel kan et barn deltage i samlingen på afstand på dage, hvor det er svært, mens et andet barn formår at tage den styrende rolle og lede samlingen. Begge børn understøttes, guides og vejledes med udgangspunkt i deres nærmeste udviklingszone.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi ser det som en grundlæggende forudsætning for den personlige udvikling, at børn oplever at have relationer og høre til. Vi er katalysator for, at børn udvikler psykisk robusthed og bliver bevidste om egne grænser og derigennem udvikler positiv selvfølelse samt tiltro til egen formåen.</p>	<p>Eksempelvis er børnene inddelt i mindre grupper, hvor børnene har mulighed for at spejle sig i og imitere hinanden. I disse fællesskaber arbejdes der bl.a. med selvhjulpethed og dannelse.</p>
<p>Børn har brug for at blive set, hørt og forstået, så de kan udfolde deres potentiale og derigennem opleve sig betydningsfulde for sig selv og i fællesskabet.</p>	<p>Når der er børneinitieret leg, er vores opmærksomhed særlig rettet på at man øver sig i at få sagt til og fra.</p>
<p>Vi understøtter børnene i at udvikle færdigheder, der gør dem selvhjulpne i hverdagen på en sådan måde, at det støtter deres generelle trivsel og udvikling.</p>	<p>En dreng kan ikke nå vandhanen og spørger en anden dreng om hjælp. Denne handling anerkendes og italesættes af den voksne.</p>
<p>Verden er foranderlig derfor har børnene behov for at kunne håndtere foranderlighed i rimelig og tilpasset omfang.</p>	<p>F.eks. ved et måltid, hvor vi sidder fælles ved bordet, øver i at række hinanden tingene og efterspørge det, man gerne vil have.</p>
	<p>Vi understøtter mestring i eget liv ved hjælp af visuelle støttesystemer, konkrete og verbale anvisninger. Eksempelvis har et barn en vælgebog, andre kan få verbalt præsenteret valg eller vælge mellem konkrete. Vi tager udgangspunkt i barnets interessesfærer og kompetencer og lader os inspirere af det, der interesserer barnet.</p>
	<p>Igennem barnets individuelle dagsskema, hvor vi har fokus på at lave ændringer i deres planlagte program.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi ser det som essentielt, at børn indgår i fællesskaber samt oplever meningsfulde relationer.</p> <p>De sociale læringsrum skaber mulighed for, at børnene lærer at forstå egne og andres grænser, at sige til og fra, lytte til hinanden samt være hjælpsomme.</p>	<p>Vi har en aktivitet, der hedder "spørg et andet barn". Vi opfordrer og understøtter barnet i at spørge et andet barn om vedkommende vil lege og herefter i fællesskab blive enige om en fælles leg. Et eksempel: Et barn spørger et andet barn om det vil have en figur. Barnet siger nej. Det andet barn bliver stående med figuren. Et tredje barn kommer til og siger "han siger nej". Vi italesætter handlingen og sætter ord på børnenes formodede følelser.</p> <p>Vi strukturerer i større og mindre grupper med mulighed for at spejle og lære af andre børn. Det værende i dagens gøremål, lege og aktiviteter.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene indgår i et fællesskab, da relationer med andre er centralt i forhold til at udvikle empati. Ligeledes understøtter vi børnene i at forstå egne følelser samt aflæse og spejle sig i andres.</p> <p>Vi ser børnene fra et Growth Mindset, hvor alle har mulighed for at udvikle sig. Vi arbejder ud fra en ressourcøgende tilgang, hvor vi forstørrer og italesætter det enkelte barns formåen for de andre børn.</p>	<p>Vi italesætter de udtryk, vi oplever ved barnet, f.eks. gråd, glæde, ivrighed og henrykkelse.</p> <p>Hvis et barn eksempelvis er ked af det, er vi opmærksomme på både at italesætte følelsen og udvise empati ved at trøste barnet fysisk. Samtidig italesætter vi følelsen over for de andre børn og forsikrer dem om, at der er en anden voksen, som hjælper den, der er ked af det.</p> <p>Børnene opdeles i mindre grupper, så vi tilgodeser de enkelte børns ressourcer og færdigheder/udviklingsniveau. Det giver alle børn mulighed for at blive udfordret i deres nærmeste udviklingszone.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale er bevidste om, at vi fungerer som sproglige rollemodeller.</p> <p>Vi er opmærksomme på barnets initiativer og understøtter herigennem dets kommunikative udvikling.</p>	<p>Vi samtaler om emner både uden for og inden for Galaksens verden. Vi bruger sprog og kommunikation gennem hele dagen og i alle sammenhænge.</p>
<p>Den sproglige udvikling understøttes af mange forskellige metoder og vi udvider barnets kompetencer ved at tage udgangspunkt i den nærmeste udviklingszone.</p>	<p>I garderoben møder vi det enkelte barn. Nogle børn støtter vi visuelt med boardmaker, andre behøver mere hjælp og skal samtidig understøttes verbalt af den voksne. Nogle børn mestrer selv påklædningen. Garderoben danner læringsmiljøer, der ligger op til at snakke om vejret, naturen, normer samt at hjælpe hinanden.</p>
<p>Meningsfuld kommunikation er for barnet betydningsfuldt som motivation til yderligere kommunikation, så barnet opnår en værdifuld erfaringsdannelse.</p>	

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Mange børn har brug for en høj grad af vejledt deltagelse i forbindelse med leg og børnefællesskaber. For børn med særlige udfordringer kan det være vanskeligt at skabe fælles opmærksomhed og indgå i dialog.</p> <p>I forbindelse med leg mellem børn er det personalets rolle at fungere som oversætter og formidler af børnenes intentioner og handlinger, idet flere lege og aktiviteter fordrer understøttelse af det kommunikative samspil.</p> <p>Vi er opmærksomme på kropssprog og stemninger, som er centrale for vores nonverbale kommunikation.</p> <p>Vi skaber læringsmiljøer, hvor sprogets nuancer og leg med ord og vendinger anvendes.</p>	<p>Et eksempel: Et barn cykler på legepladsen og et andet barn sætter sig bagpå. Det første barn reagerer på dette. Pædagogen understøtter sprogligt en læring om at spørge om lov til at deltage. Herefter leger børnene sammen på cyklen.</p> <p>Vi arbejder eksempelvis med vendespil, billedlotteri, synger sange, læser rim og remser og bruger dialogisk læsning som rebskaber til at udbygge barnets sproglige kompetencer og ordforråd.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi ser barnets forhold til kroppen, og evnen til at mærke og sanse, som central for barnets oplevelse af sig selv og omverdenen.</p> <p>Vi skaber læringsmiljøer, hvor barnet kan blive udfordret, eksperimenterer og blive passet på, hvilket vi ser som fundamentet for fysisk og psykisk trivsel.</p>	<p>Børnene har mulighed for at eksperimentere med kroppen og sanserne både i børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter. Dette er eksempelvis ved bordet, hvor vi øver, at barnet selv kommer op på skamlen, at barnet selv øser mad op på tallerkenen, smører sin mad, hælder mælk i glasset etc. Vi sanser maden med synet, hænderne, lugte- og smagssansen.</p> <p>Udenfor følger vi barnets initiativ samt igangsætter motoriske/sanseaktiviteter. Vi kravler forrest op ad skrænten, vi hepper på hinanden, vi hjælper børnene med at få øje på hinanden og se hvad andre kan for herefter at øve det med de børn, som "er på vej".</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi motiverer og sørger for at gøre bevægelse til en naturlig del af hverdagen ved at skabe læringsmiljøer, både ude og inde, der appellerer til nysgerrighed, kropslige erfaringer og bevægelsesinteresser, som er glædesfyldte og naturlige.</p> <p>Vi er bevidste om, at vores rolle som motiverende, tålmodige og vedholdende voksne har stor betydning for barnets trivsel, læring og udvikling, når vi igangsætter, følge børnenes initiativer, inspirerer og indgår i fysiske lege/aktiviteter.</p> <p>Sanseintegration er en vigtig del af læringsmiljøet, da dette er barnets adgang til verden og fundamentet for at opleve og begribe verden omkring sig og hermed også en forudsætning for udviklende leg:</p> <p>Hvem er jeg? Hvor begynder og ender jeg? Hvad kan jeg lide og hvad føles ikke rart? Hvordan og hvornår skal jeg sige til og fra i forhold til min krop?</p> <p>Barnets motoriske udvikling kræver et samarbejde særligt mellem de 3 grundsanser kinæstetiske, vestibulær- og taktilsansen, da de tilsammen har betydning for barnets kropsfornemmelse, balance, fornemmelse for retning/afstand samt koordination og finmotorik.</p> <p>Vi understøtter barnet i at balancere imellem low og high arousal, så det afstemmes i forhold til barnet og dets skiftende behov.</p> <p>Vi er bevidste om, at der er en pædagogisk bagdør, der betyder, at et barn altid kan trække sig fra en aktivitet eller den voksne kan bøjle aktiviteten for at støtte barnets deltagelse.</p>	<p>”To børn graver huller i sandkassen. Den ene siger, at det skal være et toilet og spørger efter vand. Vi henter vand til børnene, som hælder det i hullet og leger, at de sætter sig på toilettet. Herefter henter vi mere vand så legen understøttes og kan fortsætte.”</p> <p>Vi bruger naturen omkring os til gåture og udforskning. Vi benytter sportsanlæg, motorikrum og legepladser som forum for bevægelse og eksperimenterende leg.</p> <p>Vi tilrettelægger pædagogiske aktiviteter, som giver barnet erfaringer med forskellige teksturer, temperaturer, konsistens, bevægelser etc.</p> <p>Vi støtter og motiverer barnet til at opleve og undersøge både på egen hånd og i fællesskabet.</p> <p>Dette kan eksempelvis ske gennem: Sansefodbad, hvor børnene oplever bobler i vand, sansebad med forskellig tekstur, f.eks. bønner, pasta, perler etc., massage, børstemassage, udstrækninger af kroppen, gyngende, rutsje, snurre rundt, dufte og smage på mad/planter og lignende.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personales rolle er at være forbilleder for børnene ved at vise interesse og respekt for naturen. Vi ser naturen og udelivet som et eksperimentarium, hvor vi tager initiativ til aktiviteter, hvor børnene kan gøre sig erfaringer med, eksperimentere og undersøge forskellige naturtyper og naturfænomener. Samtidig er naturen et rum for leg og aktivitet samt et rum til ro, fordybelse og afslapning. Vi tager udgangspunkt i børnenes interesser, deres nærmeste udviklingszone og dagsform.</p>	<p>Vi er ude i alt slags vejr og vi bruger naturen som læringsrum.</p> <p>Vi viser børnene, hvad der er i skoven, taler med dem om årstider, dyrs levevis og leger med blade i skovbunden.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale tilbyder læringsmiljøer og materialer, hvor børnene kan gøre sig erfaringer med og få kendskab til naturens kredsløb, hvordan vi bruger naturen samt til genbrug og genanvendelighed. Dette er med til at opbygge en begyndende respekt for naturen.</p> <p>Vi er nysgerrige sammen med barnet og hjælper herigennem andre børn med at blive nysgerrige på det, vi observerer og bliver optaget af.</p> <p>Vi stiller åbne spørgsmål, som kan styrke børnenes nysgerrighed, så de tilegner sig viden og forståelse for naturen.</p> <p>Vi bruger matematiske ord og begreber i vores aktiviteter og rutiner, hvor fokus er på den eksperimenterende og legende tilgang.</p> <p>Vi øver børnene i årsag og virkning.</p> <p>Vi skaber rum for, at børnene oplever naturen som et trygt sted, da tryghed er forudsætningen for, at børnene kan trives, udvikle sig og lære. Vi giver mulighed for, at børnene kan øve sig i at mestre forskelligt terræn.</p>	<p>Når vi er på tur, rydder vi op efter os. Vi lærer dem om skrald og sorterer affald. Vi leger "Hold naturen ren".</p> <p>Vi har plantet frø og fulgt planternes proces. Nogle børn kunne røre ved jord, nogle kunne skovle det op i en spand og andre kunne selv plante frøet.</p> <p>Et eksempel: Barnet flytter en træstub og den voksne og barnet er undersøgende på, hvad der lever under den.</p> <p>Vi laver små kemiprojekter f.eks.: Sne smelter under vand - vand bliver til is, hvis det kommer i fryseren/ud i frostvejr- hvad sker der med dej, når der kommer gær i? - hvad sker der, når, der kommer frugtfarve i vandet og man sætter en vintergæk deri?</p> <p>Vi tager på tur ned til togstationen. Vi taler om, at toget kører på skinner, tæller togvogne og taler om størrelser.</p> <p>Vi leger med lommelygter i mørke rum og med magneter for at undersøge, hvordan de hænger sammen og frastøder hinanden. Vi vælter et tårn, hvor tyngdekraften italesættes og kommer i spil.</p> <p>Vi gentager turene til eksempelvis skov, legeplads, søen og togbanen. Vi taler om det, vi ser, rører, dufter og går på f.eks. blade og sten.</p>

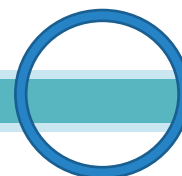
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Læringsmiljøet bærer præg af en kulturel bevidsthed, der kommer til udtryk gennem en række forskellige aktiviteter. Vi skaber læringsmiljøer, som formidler og skaber deltagelse i kulturelle fællesskaber. Vi understøtter børnenes fællesskaber ved at være opmærksomme på, hvordan vi tilbyder dem plads og giver mulighed for at være med i forskellige fællesskaber. Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene forberedes og oplever forudsigelighed og genkendelighed</p> <p>Vi skaber de bedst mulige rammer for, at børnene øver sig i at deltage i fællesskaber. Ved kulturelle højtider/traditioner samt i</p>	<p>Vi laver kreative aktiviteter, særlige aktiviteter i forbindelse med højtider, hvor vi også læser bøger, synger sange eller ser videoklip om nye ting. Vi laver teater og mad. Tager på turer til kirke, bibliotek sportsbegivenheder og meget mere.</p> <p>Vi tager efterårsbladene ind på stuen og undersøger dem, laver kreative projekter med dem og viser dem frem for hinanden.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>forbindelse med æstetiske læreprocesser planlægges aktiviteter ud fra børnenes nærmeste udviklingszone.</p> <p>Vi skaber læringsmiljøer, hvor børn får erfaring med forskellige materialer og udtryk.</p> <p>Vi giver plads til, at børnene selv kan deltage aktivt, sanse og lege med de æstetiske udtryksformer, vi præsenterer for dem.</p> <p>Børnenes egne kreationer er en del af udsmykningen på stuen. Det er værdiskabende for børnene og inviterer til dialog og fælles interesse for hinandens kunstværker.</p> <p>Vi tilbyder et læringsmiljø, hvor børnene i øjenhøjde ser på billeder/materialer, som indbyder til at gå i gang med kreative aktiviteter.</p> <p>Personalet tager afsæt i den mangfoldighed og diversitet, der er i børnegruppen, og bruger dette som en ressource.</p> <p>Vi har fokus på, hvilken kultur vi giver videre. Vi lærer børnene om almene normer for måltidet, men tillader også eksperimenterende spisning inkl. sansning i måltidet.</p> <p>At børnene får kendskab og erfaring med gruppens daglige struktur og rutiner, og hinandens kulturelle baggrunde når snakken omkring dette opstår.</p>	<p>Vi anvender forskellige materialer, når vi maler med børn. Eksempelvis kan de mærke forskellen på at holde på en pensel eller en blyant og sanse både maling, fjer, blade, pailletter osv.</p> <p>Vi understøtter børnene i at lære om farver både når vi maler/tegner, ser på naturen eller kigger på hinanden.</p> <p>Vi hænger de kreative produkter op, som børnene har lavet, samt vi sætter plancher op af processen i de aktiviteter børnene deltager i og vi snakker med børnene om disse. Vi sender vores kreative produkter med forældrene hjem når det har hængt på stuen noget tid.</p> <p>Vi taler om de kulturelle forskelle og ligheder, der kan være i forbindelse med sproget, måltidet. (eks. må nogen ikke spise svinekød og andre får sondemad).</p> <p>Vi præsenterer børnene for den danske juletradition, hvor vi pynter med nisser og julemænd, går i kirke eller får besøg af præsten. Nogle børn sidder tæt på præsten, mens andre har brug for at sidde lidt væk eller ved en voksen. Her får alle børn kendskab til julemand og gaver også selvom de ikke holder jul derhjemme.</p> <p>Vi taler om historien bag traditioner. Vi taler om, at der er forskellige måder at markere traditionerne på, og om at man kan tro på noget forskelligt. Vi inddrager forældrene, så vi kan få viden om deres kultur.</p>

”At evaluere er at vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis, vi har i dag, for at gøre vores praksis bedre i morgen” (Citat fra ”Kort om evaluerende pædagogisk praksis”, Eva, 2018)

Nedenfor beskrives således, hvordan vi skaber en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø. Det beskrives, hvordan vi løbende dokumenterer og evaluerer vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv mål, der er fastsat i forhold til det pædagogiske arbejde med de seks læreplanstemaer.

Beskrivelse af hvordan vi etablerer en evalueringskultur i hverdagen

Det pædagogiske personale er bevidste om at refleksion og evaluering går hånd i hånd.

I hverdagen reflekterer, evaluerer og justerer vi løbende vores pædagogiske praksis.

Vi vil arbejde med at opbygge en mere systematisk evalueringskultur ved at have fokus på vores organisering og mødestruktur, så evaluering bliver en naturlig del af praksis.

- Hver tredje uge skal KVALid på dagsorden på teammøder og hver anden gang vi har afdelingsmøde skal der arbejdes med KVALid og systematisk evaluering af læreplanen. Ressourcepersonerne indenfor KVALid vil deltage på teammøderne og facilitere, når der arbejdes med KVALid i starten, samt deltagelse på sigt efter behov, for at understøtte arbejdet.

Vi vil bruge følgende fælles metoder:

- Vi anvender KVALid materialet (handleark og dialogredskabet) til systematisk refleksion og evaluering af læreplanen.

Ud over den løbende evaluering af vores pædagogiske praksis, evaluerer vi arbejdet med selve den pædagogiske læreplan. Dette sker, som det er påkrævet i lovgivningen, mindst hvert andet år. Nedenfor beskrives, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske læreplan.

Beskrivelse af hvordan vi evaluerer den pædagogiske læreplan

De løbende indsamlede evalueringer danner grundlag for justeringer af vores styrkede pædagogiske læreplan. Disse drøftes på afdelingsmøder 2 gange årligt.

Den samlede læreplan evalueres ved fælles gennemgang og justering på et afdelingsmøde inden den præsenteres for bestyrelsen.